

**АГРОМЕЛІОРАТИВНІ ТА ЕКОЛОГО-АГРОХІМІЧНІ
АСПЕКТИ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ
ВИРОЩУВАННЯ ЧЕРЕШНІ**

Т.В. Малюк

*Мелітопольська дослідна станція садівництва
імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН, agrochim.ios@ukr.net*

У Запорізькій області розміщено майже 50 % всіх насаджень черешні, свіжі плоди якої мають стабільно високий попит та високу реалізаційну вартість на ринках України. Це обумовлено унікальними ґрунтово-кліматичними умовами регіону та їх відповідністю вимогам культури. Водночас, загальноприйнята технологія вирощування черешні не передбачає застосування зрошення, незважаючи на те, що вологозабезпеченість у зоні Південного Степу недостатня (в окремі роки та періоди – критична) для забезпечення оптимальних умов для плодкових дерев. І взагалі, моніторинг погодних умов зони досліджень за останні 23 роки показав, що кожний другий рік виявився посушливим, а кожний третій - гостро посушливим.

Це свідчить про те, що на сьогодні для реалізації потенціалу черешні потрібно створювати сучасні інтенсивні технології її вирощування, в яких поряд із ущільненими схемами садіння, малооб'ємними кронами, новими сортами, одна з центральних позицій належить доцільним системам зрошення та удобрення. З іншого боку, цей процес стримується високою вартістю поливної води, дефіцитом внесення органічних добрив, традиційною паровою системою утримання ґрунту, недосконалими способами внесення добрив, тощо. Тому необхідна зміна технологічних підходів до експлуатації садових екосистем, спрямованих на розширення продуктивної функції плодкових агроценозів за одночасної екологізації процесів та здійснені контролю за еколого-агромеліоративним станом ґрунту.

У зв'язку з актуальністю вищевикладеного на базі станції з 2015 року вперше в Україні проводяться комплексні дослідження щодо вивчення особливостей формування водного, гідротермічного, поживного та сольового режимів чорнозему

південного за різних режимів краплинного зрошення, систем утримання ґрунту та удобрення в молодих інтенсивних насадженнях черешні, як провідної культури південного регіону.

Визначено, що поєднання доцільних методів призначення поливу, зокрема за розрахунковим способом, у поєднанні з мульчуванням пристовбурних смуг природними матеріалами та фертигацією сприяло збереженню вологи опадів та зрошення до 48 %, збільшенню міжполивного періоду на 3-7 днів та зменшенню кількості поливів, економію води та добрив до 45 % за скорочення строку призначення поливу на 2-3 дні та зменшення екологічного навантаження на ґрунтові ресурси. Крім того, висвітлюючи агрометеорологічний аспект елементів технології мікрозрошення, слід зазначити, що за парового утримання ґрунту в садах відбувається процес нагрівання поверхні ґрунту у спекотний період до 62-68 °С. Водночас, мульчування обумовлює зниження максимальної за добу температури ґрунту на поверхні на 12-25 °С порівняно до чорного пару. Крім того, порівняння систем удобрення черешні свідчить про відсутність переваг у виключно органічній системі порівняно з альтернативною, що передбачає поєднання половинної дози гною з внесенням гуматовмісних добрив за показниками мікробіологічної активності ґрунту, вмісту та фракційного складу гумусу, рухомих (лабільних) гумусових речовин.

Таким чином, комплексний підхід до вибору оптимального поєднання окремих елементів технології мікрозрошення молодих насаджень черешні є актуальною основою для досягнення оптимальної інтенсивності процесів водоспоживання та живлення молодих плодкових дерев і, як наслідок покращення їх продукційних процесів, оптимізації функцій ґрунтового покриву в плодкових агроценозах за економії цінних матеріальних і трудових ресурсів.